

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Łódź

RAPORT: JAPONIA, PÓŁWYSEP KOREAŃSKI WOBEC UKRAINY, BIAŁORUSI I ROSJI

Grudzień 2017

Opracowanie: Ośrodek Spraw Azjatyckich UŁ

I. WNIOSKI

- a. Z punktu widzenia balansowania wpływów chińskich istotnym będą relacje wojskowe rosyjsko-japońskie. Anonsowany Rok Wymiany Rosja-Japonia oraz wspólne manewry (w sumie 27 w 2018) mogą stanowić przyczynek do dalszej pogłębionej współpracy;
- b. ewentualne ocieplenie w relacjach Japonia-Rosja może stanowić pierwszy krok to szerszego detente w stosunkach Rosja-Stany Zjednoczone;
- c. w relacjach z Białorusią Japonia stawia na rozwój relacji na szczeblu lokalnym. Należy uznać, że takie relacje pozwolą Japonii na szersze zaangażowanie się w relacjach z reżimem niedemokratycznym, bez narażania się na krytykę ze strony aktorów wewnętrznych i międzynarodowych.

II. JAPONIA – ROSJA, UKRAINA, BIAŁORUŚ

4 grudnia: kwestie dwustronnej współpracy zostały omówione przez wiceministrów spraw zagranicznych Japonii i Ukrainy. Ukraiński wiceminister spraw zagranicznych Serhij Kyslytsya spotkał się z wiceministrem Nakane Kazuyukim. Obie strony omówiły rezultaty inicjatywy „Rok Japonii na Ukrainie”, która miała upamiętnić 25. rocznicę ustanowienia relacji dyplomatycznych. Obie strony uznały za znaczące wprowadzenie zmian w systemie wizowym dla obywateli Ukrainy podróżujących do Japonii. Ukraiński wiceminister zauważył, że w tym roku nastąpił znaczny rozwój obustronnych relacji, który powinien być kontynuowany w 2018 roku na różnych płaszczyznach. W czasie rozmów poruszono temat sytuacji na Półwyspie Koreańskim, postulując zwiększenie współpracy w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych, w celu wywierania jeszcze większej presji na reżim w Pjongjangu.

5 grudnia: w Tokio odbyły się ukraińsko-japońskie konsultacje polityczne na szczeblu wiceministerialnym. W konsultacjach uczestniczył ukraiński wiceminister spraw zagranicznych Serhij Kyslytsya oraz dyrektor generalny Biura Europejskiego w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Japonii Masaki Yasushi. Podczas spotkania strona japońska potwierdziła niezmienną swoją politykę w zakresie konsekwentnego popierania suwerenności i integralności terytorialnej Ukrainy. Japonia gotowa jest także udzielać dalej wsparcia Ukrainie w postaci pomocy finansowej, humanitarnej oraz eksperckiej, która ma na celu wsparcie procesu reform. Obie strony omówiły szeroki zakres zagadnień współpracy dwustronnej, podkreślając

wysoki poziom obecnego dialogu politycznego między dwoma państwami. Poruszono także temat sukcesu „Roku Japonii na Ukrainie”. Ponadto dyskutowano również na temat współpracy obu państw na arenie międzynarodowej, w szczególności w ramach ONZ. Współpraca ta ma dotyczyć przede wszystkim kwestii bezpieczeństwa na Ukrainie i w regionie Półwyspu Koreańskiego.

7 grudnia: na Ukrainie zostaje zorganizowana uroczystość z okazji 84. urodzin cesarza Akihito. W przyjęciu zorganizowanym przez japońską ambasadę udział wzięli przedstawiciele ukraińskiego rządu, w tym minister kultury Jewhen Nyszczuk oraz członkowie Rady Najwyższej Ukrainy. Z tej okazji zorganizowano szereg wydarzeń kulturalnych związanych z Japonią. Ambasador Sumi w przemówieniu podczas uroczystości podsumował działania w ramach „Roku Japonii na Ukrainie”, w które zaangażowana była japońska ambasada. Zdaniem ambasadora stosunki pomiędzy obydwojma państwami stopniowo umacniają się. Sumi Shigeki wyraził nadzieję, że w najbliższym czasie nastąpi także pogłębienie wymiany gospodarczej oraz zasobów ludzkich między Japonią i Ukrainą.

11-13 grudnia: w Tokio zostały omówione kwestie japońsko-rosyjskiej współpracy w zakresie strategicznego bezpieczeństwa. Walerij Gierasimow, szef Sztabu Generalnego Sił Zbrojnych Federacji Rosyjskiej i pierwszy zastępca ministra obrony odbył wizytę roboczą do Tokio oraz spotkał się z japońskim ministrem obrony Onoderą Itsunori. Obie strony omówiły kwestie współpracy wojskowej. Ustalono, że w 2018 roku, który został nazwany „Rokiem wymiany rosyjsko-japońskiej (Russian-Japanese Year of Exchange), zostanie przeprowadzonych 27. wspólnych manewrów wojskowych. W dużej mierze będą to wspólne ćwiczenia marynarek wojennych w zakresie poszukiwania rozbitków i ratownictwa morskiego. Ministrowie rozmawiali także na temat sytuacji na Półwyspie Koreańskim. Gierasimow skrytykował wspólne amerykańsko-japońsko-południowokoreańskie ćwiczenia wojskowe, które odbywały się w trakcie jego wizyty. Szef Sztabu Generalnego Sił Zbrojnych nazwał je „destabilizującymi sytuację” w regionie. Wizyta Gierasimowa w Japonii była pierwszą tego typu wizytą wysokiego rangą rosyjskiego urzędnika wojskowego od czasu aneksji Krymu i jest rezultatem wznowienia konsultacji w formacie 2+2 między ministerstwami obrony i spraw zagranicznych obu państw.

12 grudnia: Państwowa Służba Ratownicza Ukrainy została wsparta przez Japonię. Rząd Japonii za pośrednictwem Biura Narodów Zjednoczonych ds. Usług Projektowych (UNOPS) przekazał Ukrainie sprzęt do wykrywania i rozbrajania min (pojazdy pirotechniczne szybkiego reagowania i naziemne czujniki radarowe). W ceremonii wręczenia sprzętu Państwowej Służbie Ratowniczej udział wzięł ambasador Japonii Sumi Shigeki oraz ukraiński minister spraw wewnętrznych Arsen

Awakow. Strona japońska podkreśliła, że wyposażenie Państwowej Służby Ratowniczej w nowoczesny sprzęt ma na celu zwiększyć efektywność misji rozbrajania min lądowych i pozostałości wybuchowych na terenie wschodniej Ukrainy. Ambasador Sumi w przemówieniu podkreślił, że poprzez pomoc i współpracę z ukraińskim ministerstwem spraw wewnętrznych, krajową policją i innymi służbami ratowniczymi Japonia wspiera przeprowadzanie reform na Ukrainie, w tym reformę policji.

12 grudnia: ambasador Białorusi Ruslan Esin odbył wizytę roboczą do prefektury Akita. Ambasador spotkał się z gubernatorem prefektury Akita Satake Norihisą. Gubernatora Satake w imieniu władz regionalnych wyraził wdzięczność za długotrwałą współpracę prefektury z Białorusią. W ramach tej współpracy prefektura Akita uczestniczyła w minimalizowaniu skutków awarii elektrowni jądrowej w Czarnobylu, a także organizacji staży dla białoruskich lekarzy. Gubernator pozytywnie przyjął propozycję ustanowienia współpracy między prefekturą Akita i regionem mińskim w 2018 roku, w tym organizacji szeregu wspólnych wydarzeń w obu państwach. Tego samego dnia ambasador Esin uczestniczył w negocjacjach w Izbie Przemysłowo-Handlowej Akity. Ustalono, że jesienią 2018 roku zostanie zorganizowane spotkanie przedstawicieli środowiska biznesowego Japonii i Białorusi w konsulacie białoruskim w Akicie. Ambasador podczas wizyty w Akicie spotkał się także z władzami Wydziału Medycyny Uniwersytetu Akita oraz białoruskimi kardiologami, szkolonymi w tej instytucji.

15 grudnia: w Nowym Jorku odbyło się ukraińsko-japońskie spotkanie ministrów spraw zagranicznych. Przy okazji forum Rady Bezpieczeństwa ONZ w Nowym Jorku ministrowie spraw zagranicznych Japonii Kono Taro i Ukrainy Pavlo Klimkin zorganizowali dwustronne spotkanie. Ministrowie omówili wspólne inicjatywy, które zostały podjęte w 2017 roku, w tym obchody 25. rocznicy ustanowienia relacji dyplomatycznych oraz zmiany w systemie wizowym. Ukraiński minister spraw zagranicznych podziękował także Japonii za wsparcie procesu przeprowadzania reform na Ukrainie. Obie strony przewidują dalszy rozwój wzajemnych relacji, w tym na poziomie międzyrządowym. Ministrowie poruszyli także problematykę bezpieczeństwa na świecie oraz współpracę w ramach ONZ. Oprócz sytuacji na Półwyspie Koreańskim, omówiono także kwestie związane z bezpieczeństwem na Ukrainie i Bliskim Wschodzie.

17 grudnia: w ambasadzie Republiki Białorusi została zorganizowana uroczystość z okazji 25-lecia nawiązania stosunków dyplomatycznych z Japonią. W wydarzeniu wzięło udział ponad 80 gości, w tym przedstawiciele japońskiego parlamentu, Ministerstwa Spraw Zagranicznych, władz regionalnych, a

także środowisk biznesowych oraz białoruskiej diaspory. Szef międzyparlamentarnej grupy przyjaźni między Japonią i Białorusią Watanabe Hiromichi zwrócił uwagę na znaczenie dalszego rozwoju dialogu politycznego i międzyparlamentarnego, wzmacniającego dwustronną współpracę gospodarczą. Watanabe wyraził również nadzieję, że w przyszłym roku zostanie wykorzystany potencjał regionalny obu państw, aby przejść na nowy poziom współpracy białorusko-japońskiej. Natomiast burmistrz miasta Shiroishi w prefekturze Miyagi Yamada Yuichi potwierdził zainteresowanie władz miasta nawiązaniem partnerskich relacji z jednym z białoruskich miast.

18 grudnia: na Uniwersytecie Tokijskim zostały zorganizowane wydarzenia upamiętniające ukraińską „rewolucję godności”. Na Uniwersytecie Tokijskim zorganizowano wystawę zdjęć poświęconą 4. rocznicy „rewolucji godności” (Euromajdanowi). Ponadto ambasador Ukrainy w Japonii Ihor Kharchenko wygłosił na uczelni wykład na temat rewolucji i jej wpływu na stosunki międzynarodowe. W wydarzeniu wzięli udział przedstawiciele wiodących uczelni japońskich, środowisk biznesowych i związanych z mediami.

21 grudnia: Japonia podarowała sprzęt medyczny szpitalowi wojskowemu w Kijowie. W uroczystości przekazania urządzeń medycznych szpitalowi w Kijowie uczestniczył japoński ambasador na Ukrainie Sumi Shigeki oraz ukraiński minister obrony Stephan Poltorak. Sprzęt medyczny został podarowany Ukrainie poprzez Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Usług Projektowych (UNOPS) w ramach japońskiej pomocy humanitarnej dla sektora opieki zdrowotnej. W przemówieniu podczas ceremonii ambasador Sumi zwrócił uwagę, że w ubiegłym roku Japonia udzieliła Ukrainie pomocy humanitarnej, która ma na celu poprawę infrastruktury medycznej. Tego samego dnia doszło także do spotkania ministra obrony Poltoraka z japońskim ambasadorem. Minister Poltorak oświadczył, że Ukraina jest gotowa rozszerzyć współpracę z Japonią w różnych kierunkach, w tym zintensyfikować współpracę między agencjami rządowymi i ministerstwami obrony obu państw. Minister obrony mianował przyszły rok rokiem zwiększenia dynamiki stosunków bilateralnych w sferze militarnej.

22 grudnia: w Kijowie odbyła się ceremonia zamykająca „Rok Japonii na Ukrainie”. Ambasador Japonii Sumi Shigeki uczestniczył w ceremonii zamykającej inicjatywę, mającą na celu uczczenie obchodów 25. rocznicy nawiązania relacji dyplomatycznych między Ukrainą i Japonią. W ramach imprezy na Placu Katedralnym w Kijowie zaprezentowano animację w technologii mapping 3D, odwołującą się do kultury i architektury Japonii. Współorganizatorem wydarzenia był japoński koncern Panasonic. Ambasador Sumi przemawiając na ceremonii

podziękował prezydentowi Petro Poroszenko za wyznaczenie roku 2017 „Rokiem Japonii na Ukrainie”. Ambasador wyraził także wdzięczność dla narodu ukraińskiego, który uczestniczył w organizacji wydarzeń na obszarze całej Ukrainy. Strona japońska wyraziła również nadzieję, że pomimo zakończenia inicjatywy, od przyszłego roku przyjazne relacje pomiędzy Ukrainą i Japonią będą nadal się pogłębiać.

22 grudnia: ambasador Białorusi Ruslan Esin wziął udział w wydarzeniu z okazji urodzin cesarza. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Japonii. Podczas przyjęcia ambasador Esin rozmawiał z ministrem spraw zagranicznych Kono Taro oraz szefem międzyparlamentarnej grupy przyjaźni między Japonią i Białorusią Watanabe Hiromichi. Obie strony omówiły możliwości dalszego rozwoju stosunków dwustronnych.

III. PÓŁWYSEP KOREAŃSKI – ROSJA, UKRAINA, BIAŁORUŚ

30 listopada – 3 grudnia: delegacja rosyjska uczestniczyła w Międzynarodowych Targach Innowacji SIIF w Seulu. Delegacja Ministerstwa Edukacji i Nauki Federacji Rosyjskiej aktywnie uczestniczyła w zorganizowanych w Seulu targach innowacji. W wydarzeniu pod przewodnictwem ministerstwa udział wzięli przedstawiciele czołowych rosyjskich uniwersytetów, przedsiębiorstw naukowo-badawczo-produkcyjnych, a także innych ośrodków edukacyjnych. Rosja przygotowała jedną z największych ekspozycji, prezentując prawie 50 krajowych innowacji w takich dziedzinach jak technologie informacyjne i telekomunikacyjne, alternatywne źródła energii, nanotechnologie czy racjonalne zarządzanie przyrodą. Znaczna część eksponatów została zrealizowana w ramach Federalnych Programów Docelowych nadzorowanych przez Ministerstwo Edukacji i Nauki. Rosyjska ekspozycja przyciągnęła uwagę środowiska naukowego i biznesowego Republiki Korei.

7 grudnia: wiadomość o wykluczeniu Rosji z udziału w Igrzyskach Olimpijskich została źle odebrana w Korei Południowej. Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego igrzysk w Pjongczangu wyraził zdziwienie decyzją Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego o wykluczeniu rosyjskich sportowców. Nieobecność jednej z największych potęg w sportach zimowych jest dla organizatorów niekorzystna. Korea Południowa ze względu na zagrożenie ze strony

reżimu Kim Jong-una boryka się z problemem niskiej sprzedaży biletów na widowiska sportowe.

7 grudnia: południowokoreański ambasador Woo Yun-keun uczestniczył w forum dotyczącym opieki zdrowotnej w Rosji. Ambasador Woo uczestniczył w pierwszym forum dotyczącym rosyjsko-południowokoreańskiej współpracy w sektorze tzw. e-zdrowia (e-healthcare). Dziedzina ta dotyczy wykorzystania technologii informacyjnych i telekomunikacyjnych do wspomagania czynności związanych z opieką zdrowia. Podczas wydarzenia ambasador spotkał się z przedstawicielami rosyjskiego Ministerstwa Zdrowia, by omówić kwestie współpracy.

7 grudnia: potencjalna współpraca z koncernem Hyundai była tematem spotkania rosyjskiego ambasadora Aleksandra Timonina z kierownictwem firmy. W rosyjskiej ambasadzie został przyjęty wiceprezes firmy Hyundai Engineering & Construction Lee Hye-jung. Obie strony omówiły perspektywy handlowej i ekonomicznej współpracy między koreańską firmą a rosyjskimi partnerami. Lee wyraził zainteresowanie intensyfikacją współpracy także w dziedzinie energetyki i budownictwa. Strona południowokoreańska podkreśliła znaczenie doświadczenia Hyundai Engineering & Construction w implementacji infrastrukturalnych projektów, w tym modernizacji portów morskich.

12 grudnia: białoruski minister sportu i turystyki Aleksandr Shamko został przyjęty przez południowokoreańską ambasadę w Mińsku. Minister Shamko spotkał się z pracownikami ambasady Republiki Korei na Białorusi. Podczas spotkania obie strony dyskutowały na temat możliwości promocji współpracy pomiędzy obydwojema państwami w takich dziedzinach jak kultura i sport. Głównym tematem rozmowy były nadchodzące Zimowe Igrzyska Olimpijskie w Pjongczangu, a także Igrzyska Europejskie, które w 2019 roku będą organizowane przez Białoruś. Obie strony rozmawiały również na temat możliwości wprowadzenia bezwizowego pobytu na terenie Białorusi dla obywateli Korei Południowej.

13-14 grudnia: w Kijowie zostało zorganizowane ukraińsko-seulskie forum poświęcone zagadnieniu inteligentnego miasta. Wydarzenie zostało wspólnie zorganizowane przez władze Metropolii Seulskiej, Narodową Agencję Promocji IT (NIPA), Seulską Agencję Rozwiązań Urbanistycznych (SUSA) oraz miasto Kijów i Ukraiński Instytut Innowacji Finansowych. W wydarzeniu wzięli udział przedstawiciele ukraińskiego rządu, w tym minister infrastruktury Wolodymyr Omelian oraz wiceminister rozwoju gospodarczego Mikhail Titarchuk. Nikolai Povoroznyk, zastępca burmistrza Kijowa, oświadczył, że oba miasta kontynuują współpracę w zakresie rozwoju cyfrowej infrastruktury miejskiej, szczególnie w zakresie wdrażania

innowacyjnych rozwiązań dla transportu w dużych miastach. Według Povoroznyka wymiana doświadczeń między miastami jest jednym z priorytetowych kierunków międzynarodowej współpracy. Podczas wydarzenia oświadczone, że trwają negocjacje między Kijowem i Seulem, zmierzające w kierunku podpisania porozumienia o partnerstwie. Wspólne forum miało być potwierdzeniem bliskiej współpracy między obydwoma miastami i okazją do dyskusji na temat wspólnych projektów.

13-14 grudnia: przewodnicząca rządzącej Partii Demokratycznej odwiedziła Rosję. Choo Mi-ae spotkała się z przewodniczącym Dumy Państwowej Wiaczesławem Wołodinem, aby omówić kwestie związane z problemem zbrojeń północnokoreańskich. Strona południowokoreańska wezwała Rosję do pełnego zaangażowania się w wywieranie nacisku na Pjongjang poprzez sankcje Rady Bezpieczeństwa ONZ. Choo oświadczyła, że bliskie relacje Korei Południowej z Rosją mogą pozytywnie wpłynąć na rozwiązanie kwestii północnokoreańskich zbrojeń jądrowych i zapewnienie pokoju w regionie. Według strony południowokoreańskiej silny sojusz z Rosją miałby również wpływ na Japonię, która planuje wzmocnić siły militarne w obliczu potencjalnego zagrożenia ze strony Pjongjangu. W kwestiach gospodarczych Choo wyraziła nadzieję na rozpoczęcie negocjacji w sprawie umowy o wolnym handlu z Eurazjatycką Unią Ekonomiczną (Rosja, Armenia, Białoruś, Kazachstan i Kirgistan). Liderka Partii Demokratycznej zachęcała również rosyjskich sportowców do wzięcia udziału w Igrzyskach Olimpijskich jako zawodnicy neutralni. 14 grudnia Choo spotkała się z przedstawicielami największej rosyjskiej partii Jedna Rosja. Obie partie podpisały umowę o dwustronnej współpracy w różnych dziedzinach. Zgodzono się również na wymianę informacji między partiami.

13-15 grudnia: Koreańska Narodowa Akademia Dyplomatyczna kontynuuje współpracę z Ukrainą. 13 grudnia ambasador Ukrainy Olexander Horin spotkał się z rektorem Koreańskiej Narodowej Akademii Dyplomatycznej (KNDA) Cho Byung-jae. Obie strony omówiły rezultaty niedawnej wizyty rektora Cho na Ukrainie oraz dalszej współpracy KNDA z Ukraińską Akademią Dyplomatyczną w Ministerstwie Spraw Zagranicznych. W dniach 14-15 grudnia w Instytucie Stosunków Międzynarodowych Kijowskiego Narodowego Uniwersytetu oraz Centrum im. Razumkova odbyły się wykłady oraz spotkania ekspertów, w których uczestniczył profesor KNDA Ko Jaenam. Współorganizatorem spotkań była ambasada Republiki Korei na Ukrainie. Profesor Ko zaprezentował raport dotyczący sytuacji w zakresie bezpieczeństwa na Półwyspie Koreańskim i w regionie Azji Północno-wschodniej. Profesor omówił także stanowiska i interesy głównych aktorów w regionie, w tym Stanów Zjednoczonych, Rosji, Chin i Japonii. W spotkaniach udział wzięli przedstawiciele władz na Ukrainie,

ambasady Republiki Korei na Ukrainie, eksperci związani z pozarządowymi think tankami, a także naukowcy.

14-16 grudnia: delegacja rosyjskiego Ministerstwa Obrony została zaproszona do Pjongjangu. W Pjongajngu odbyła się pierwsza sesja Wspólnej Komisji Wojskowej w sprawie wdrożenia Umowy o Zapobieganiu Niebezpiecznym Działaniom Militarnym, która została podpisana w listopadzie 2015 roku. Delegacji rosyjskiej przewodniczył zastępca szefa Departamentu Obrony Federacji Rosyjskiej admirał Kalganow. Podczas spotkania rozmawiano także na temat dalszej współpracy wojskowej.

20 grudnia: rosyjski ambasador w KRLD Aleksander Matsegora został zaproszony przez Komitet ds. Międzynarodowych Relacji Kulturalnych. Ambasador Matsegora spotkał się z dyrektorem Departamentu ds. Wymiany Kulturowej KRLD Kim Yong-namem. Obie strony omówiły kwestie związane z wymianą i współpracą w takich dziedzinach jak kultura, sport i turystyka. Rozmawiano także nad metodami zachowania dziedzictwa kulturowego i współpracy między muzeami i bibliotekami.

20 grudnia: potencjał Ukrainy w sektorze IT został zaprezentowany przed południowokoreańską Narodową Agencją Promocji IT. Ukraiński ambasador Olexander Horin spotkał się z prezesem Narodowej Agencji Promocji IT (NIPA) Yoon Jong-lokiem. Obie strony zgodziły się zintensyfikować współpracę między Ukrainą a Republiką Korei w różnych innowacyjnych sektorach, takich jak technologia informacyjna, technologia rolnicza, budowa maszyn czy lotnictwo. Ambasador Horin zaprosił także prezesa Yoon do odwiedzenia Ukrainy, aby na miejscu zapoznać się z potencjałem państwa w dziedzinie innowacyjnych technologii informatycznych.

26 grudnia: Rosja ogłosiła gotowość do pełnienia funkcji mediatora pomiędzy Stanami Zjednoczonymi i Koreą Północną. Rzecznik Kremla Dmitry Peskov oświadczył, że Rosja może pełnić funkcję mediatora, jeśli Stany Zjednoczone i Korea Północna się na to zgodzą. Peskov przypomniał także stanowisko Rosji, która potępiła eskalację napięcia na Półwyspie Koreańskim za pomocą sankcji. Rzecznik Kremla odniósł się do przyjętego kilka dni wcześniej nowego pakietu sankcji ONZ, które zostały zaproponowane przez Stany Zjednoczone. Nowe sankcje dotyczą zwiększenia restrykcji dotyczących zaopatrywania Korei Północnej w surowce energetyczne. Nowe obostrzenia dotyczą także Koreańczyków z Północy pracujących poza granicami państwa: mają oni zostać wydalenii z państw, w których pracują w przeciągu 24 miesięcy. Reżim w Pjongjangu nazwał nowy pakiet sankcji „aktem wojny”. Moskwa stanowczo sprzeciwiła się tak restrykcyjnym sankcjom, które

mają objąć m.in. 40 tysięcy Koreańczyków pracujących w Rosji. Rosyjski minister spraw zagranicznych Sergiej Ławrow nawoływał Stany Zjednoczone i Koreę Północną do rozpoczęcia dialogu. Według strony rosyjskiej to Stany Zjednoczone powinny podjąć pierwszy krok.

28 grudnia: rosyjski ambasador w Korei Północnej Aleksander Matsegora spotkał się z wiceministrem spraw zagranicznych KRLD Sin Hong-cholem. Podczas spotkania obaj dyplomaci wyrazili zainteresowanie i gotowość do pracy nad rozwojem dwustronnej współpracy między obydwojma państwami. W przyszłym roku będzie miała miejsce 70. rocznica nawiązania stosunków dyplomatycznych pomiędzy Rosją i Koreą Północną, co według dyplomatów ma być okazją do zacieśnienia współpracy. Tego samego dnia doszło także do spotkania pracowników dyplomatycznych ambasad Chin i Rosji w KRLD. Podczas spotkania zgodzono się, że najważniejszym prorytetem współpracy chińsko-rosyjskiej w KRLD jest „pokój i stabilizacja w regionie”.

29 grudnia: czy Rosja zaopatrywała Koreę Północną w paliwa pomimo zakazu? Światowe media, powołując się na źródła wśród zachodnioeuropejskich służb bezpieczeństwa, doniosły o możliwości złamania przez Rosję postanowień rezolucji ONZ wprowadzającej embargo na dostawy paliwa do Korei Północnej. Według agencji prasowej Reuters w październiku i listopadzie rosyjskie okręty przekazywały ropę i inne petrochemikalia statkom północnokoreańskim. Nie wiadomo, czy władze rosyjskie wiedziały o tym procederze. Zarówno rosyjskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych, jak i Urząd Celny odmówiły komentarza w tej sprawie.

KOMENTARZ

1. **Rosja i Japonia rozpoczęły konsultacje militarne.** Według rosyjskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych wizyta Gierasimowa w grudniu oraz dowódcy Sił Lądowych Olega Salyukova w listopadzie w Japonii świadczą o ożywieniu politycznego dialogu pomiędzy obydwojma państwami. Ministerstwo podkreśliło, że w ostatnich latach regularnie przeprowadzane są konsultacje z udziałem najwyższych urzędników państwowych Rosji i Japonii. Wznowione zostały konsultacje w formacie 2+2 między ministerstwami spraw zagranicznych i obrony, a jednym z istotnych tematów poruszanych podczas spotkań stało się strategiczne bezpieczeństwo. Strona rosyjska liczy na zwiększenie współpracy wojskowej. W trakcie wizyty Gierasimowa w Tokio zgodzono się na przeprowadzenie szeregu wspólnych manewrów marynarek wojskowych. Choć te ćwiczenia mają mieć jedynie charakter

ratowniczy (manewry typu search and rescue) to mogą stanowić początek dalszej współpracy. Jednocześnie szef Sztabu Generalnego Sił Zbrojnych Federacji Rosyjskiej potępił wspólne ćwiczenia wojskowe, przeprowadzone przez Japonię, Koreę Południową i Stany Zjednoczone w trakcie jego wizyty w Tokio. Zdaniem Gerasimowa manewry, w których udział biorą okręty wojenne znacznie zwiększają napięcie w regionie Półwyspu Koreańskiego. Wizyta Walerija Gierasimowa w Japonii może być o tyle zaskakująca, że jest on objęty w Unii Europejskiej sankcjami za udział w aneksji Krymu. Jest on także twórcą kontrowersyjnej „doktryny Gierasimowa”, teorii współczesnej wojny, która obejmuje zastosowanie narzędzi informatycznych w celu prowadzenia działań zbrojnych. Powszechnie uważa się, że Rosja kierowała się tą doktryną w czasie swojej interwencji w wyborach prezydenckich w Stanach Zjednoczonych w 2016 roku. Choć Japonia jest sojusznikiem Stanów Zjednoczonych oraz zdecydowanie sprzeciwiła się aneksji Krymu, będąc jednym z państw przyjmujących sankcje przeciwko Rosji, to obecnie Tokio stawia na „politykę rosyjską”. Przyjęte przez Japonię w 2014 roku sankcje miały tak naprawdę charakter symboliczny i nie wpływają na obecne relacje między obydwojma państwami. Premier Abe Shinzo ogłosił w 2016 roku „nowe podejście” w relacjach między Rosją i Japonią i od tego czasu konsekwentnie je wdraża. Od 2016 roku wielu Rosjan objętych przez Unię Europejską lub Stany Zjednoczone sankcjami odwiedziły Japonię, dlatego z perspektywy japońskiej nie było nic kontrowersyjnego w grudniowej wizycie szefa Sztabu Sił Zbrojnych, która była jedynie wyrazem ożywienia relacji na poziomie ministerialnym między obydwojma państwami.

2. **Japonia i Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Usług Projektowych (UNOPS) pomogły Ukrainie w odbudowie.** Rząd japoński jest zaangażowany w pomoc Ukrainie po konflikcie z Rosją. W grudniu Japonia przekazała UNOPS dotację na zakup pojazdów i radarów, które mają na celu wykrywanie i rozbrajanie min. Dzięki pomocy rządu japońskiego zakupiono również sprzęt medyczny. Strona japońska oprócz dotacji i pomocy humanitarnej, oferuje Ukrainie także wsparcie procesu przeprowadzania reform. Po udanych obchodach 25-lecia nawiązania relacji dyplomatycznych, Japonia i Ukraina planują rozszerzyć współpracę poza obszar kultury i edukacji. Jednym z takich obszarów jest współpraca militarna, na którą liczy ukraiński minister obrony Stephan Poltorak.

3. **Rządząca partia w Republice Korei poparła politykę prezydenta Moon Jae-ina, polegającą na budowaniu silniejszych relacji z państwami sąsiadującymi.** 8-dniowa wizyta przewodniczącej Partii Demokratycznej Choo Miae w Moskwie dowiodła, że rząd popiera nową politykę prezydenta. Choo wcześniej była w Chinach, a po wizycie w Rosji planuje spotkać się z japońskimi politykami. Na

początku 2018 roku. Prezydent Moon Jae-in stawia na budowanie silnych relacji z Rosją i odbudowę dobrych stosunków z Chinami. Według strony południowokoreańskiej przyczyni się to do zwiększenia bezpieczeństwa w regionie, a pod presją Chin i Rosji Korea Północna może zdecydować się na przystąpienie do negocjacji w sprawie zamrożenia rozwoju programu jądrowego i raketowego. Pomoże to też w realizacji planów gospodarczych, które zakładają większą współpracę z regionem Eurazji, w którym przewodzi Rosja.

4. **Ukraina postawiła na współpracę z Koreą Południową w dziedzinie nowych technologii.** Korea Południowa, znana ze swojego potencjału w dziedzinie ICT, jest idealnym partnerem dla państw chcących rozwijać sektory innowacyjne. W grudniu Narodowa Agencja Promocji IT spotkała się z ministrem infrastruktury Wolodymyrem Omelianem oraz wiceministrem rozwoju gospodarczego Mikhailem Titarchukiem, by omówić współpracę w zakresie rozwoju cyfrowej infrastruktury miejskiej. Stolice obu państw nawiązały współpracę regionalną, która ma na celu m.in.: wdrożenie innowacyjnych rozwiązań dla transportu na Ukrainie. Ukraiński ambasador w Republice Korei Olexander Horin promował natomiast ukraiński potencjał w sektorze IT, chcąc przyciągnąć południowokoreańskich inwestorów.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

RAPORT: JAPONIA, PÓŁWYSEP KOREAŃSKI WOBEC UKRAINY, BIAŁORUSI I ROSJI – grudzień 2017 jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 3.0 Polska. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Ośrodka Spraw Azjatyckich i Regionalnego Ośrodka Debaty Międzynarodowej w Łodzi. Utwór powstał w ramach konkursu *Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej 2017-2018*. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji, o posiadaczach praw oraz o konkursie *Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej 2017-2018*.

Zadanie publiczne współfinansowane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej.

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Łódź

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

 **OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH**

**RAPORTY
OPINIE
DORADZTWO**

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE
ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej w Łodzi

ul. Lindleya 5a, pokój nr 7, 90-131 Łódź, tel.: 42 635 42 34, www.rodmi-lodz.pl